

स्थलांतरित ऊसतोड कामगारांच्या मुला-
मुलींसाठी संत भगवानबाबा शासकीय
वसतिगृह योजनेतील उर्वरित ६२ वसतिगृहे
सुरु करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: बीसीएच-२०२०/प्र.क्र.२८६/शिक्षण-२

मंत्रालय, विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक :- १० जानेवारी, २०२४

वाचा:- शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, क्रमांक:- बीसीएच २०२०/ प्र.क्र.२८६/
शिक्षण-२, दिनांक १५ जून, २०२१.

प्रस्तावना:-

बालकांचा मोफत व सक्तीच्या शिक्षणाचा अधिकार अधिनियम, २००९ नुसार सहा ते चौदा वर्ष वयोगटातील बालकांना मोफत व सक्तीचे शिक्षण देणे अनिवार्य करण्यात आलेले आहे. सदर अधिनियमाची अंमलबजावणी करण्यासाठी समाजातील उपेक्षित घटकातील विद्यार्थी शिक्षणापासून वंचित राहू नये, या भूमिकेतून शासनाकडून विविध योजना प्रभावीपणे राबविण्यात येत आहेत. दरवर्षी ऊसतोड हंगामामध्ये ऑक्टोबर ते एप्रिल या कालावधीत ऊसतोड कामगार स्थलांतरित होतात. स्थलांतरित होणाऱ्या ऊसतोड कामगारांसोबत त्याची मुलेही स्थलांतरित होत असल्याने त्यांचे शिक्षण अर्धवट राहते. त्यामुळे या विभागातील मुलांच्या शाळेतील गळतीचे प्रमाण अधिक असून शिक्षणाच्या अभावी ते बालमजूरीकडे ओढले जातात. ऊसतोड कामगारांच्या मुलांची शिक्षणाबाबतची आस्था वाढीस लावून त्यांचा पुढील शिक्षणाचा मार्ग सुकर करण्यासाठी संदर्भाधीन शासन निर्णयान्वये स्थलांतरित ऊसतोड कामगारांच्या मुला-मुलींसाठी “संत भगवानबाबा शासकीय वसतिगृह योजना” सुरु करण्यात आलेली आहे. सदर योजनेंतर्गत राज्यातील ऊसतोड कामगारांची संख्या अधिक असलेल्या ४१ तालुक्यांच्या ठिकाणी मुलांसाठी ४१ व मुलींसाठी ४१ अशी एकूण ८२ (प्रत्येकी १०० विद्यार्थी क्षमता) शासकीय वसतिगृह सुरु करण्यास मान्यता देण्यात आलेली आहे. त्यानुसार प्रथम टप्प्यात मुलांसाठी १० व मुलींसाठी १० अशी एकूण २० शासकीय वसतिगृहे सुरु करण्यास मान्यता देण्यात आलेली आहे. सदर योजनेंतर्गत मान्यता देण्यात आलेल्या ८२ शासकीय वसतिगृहांपैकी पहिल्या टप्प्यात सुरु करण्यात आलेली २० शासकीय वसतिगृहे वगळता उर्वरित ६२ शासकीय वसतिगृह सुरु करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

राज्यातील ऊसतोड कामगारांची संख्या अधिक असलेल्या खालीलप्रमाणे नमूद ३१ तालुक्यांच्या ठिकाणी स्थलांतरित ऊसतोड कामगारांच्या मुला-मुलींसाठी “संत भगवानबाबा शासकीय वसतिगृह योजना” सुरु करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

अ.क्र.	जिल्ह्याचे नांव	तालुक्याचे नाव	मुलांचे	मुलींचे	एकूण
१.	बीड	१. शिरूर कासार	०१	०१	०२
		२. आष्टी	०१	०१	०२
		३. धारूर	०१	०१	०२
		४. वडवणी	०१	०१	०२
		५. अंबाजोगाई	०१	०१	०२
२.	अहमदनगर	१. शेवगाव	०१	०१	०२
३.	जालना	१. परतूर	०१	०१	०२
		२. बदनापूर	०१	०१	०२
		३. जालना	०१	०१	०२
		४. मंठा	०१	०१	०२
४.	नांदेड	१. कंधार	०१	०१	०२
		२. मुखेड	०१	०१	०२
		३. लोहा	०१	०१	०२
५.	परभणी	१. गंगाखेड	०१	०१	०२
		२. सोनपेठ	०१	०१	०२
		३. पालम	०१	०१	०२
६.	उस्मानाबाद	१. कळंब	०१	०१	०२
		२. भूम	०१	०१	०२
		३. परांडा	०१	०१	०२
७.	लातूर	१. रेणापूर	०१	०१	०२
		२. जळकोट	०१	०१	०२
८.	औरंगाबाद	१. पैठण	०१	०१	०२
		२. सोयगाव	०१	०१	०२
		३. सल्लोड	०१	०१	०२
९.	नाशिक	१. नांदगाव	०१	०१	०२
		२. येवला	०१	०१	०२
		३. निफाड	०१	०१	०२
		४. सिन्नर	०१	०१	०२
१०.	जळगांव	१. एरंडोल	०१	०१	०२
		२. यावल	०१	०१	०२
		३. चाळीसगांव	०१	०१	०२
एकूण			३१	३१	६२

२. सदर शासकीय वसतिगृहांच्या बांधकामास काही कालावधी लागण्याची शक्यता असल्याने सद्यस्थितीत सदर शासकीय वसतिगृहे भाड्याच्या इमारतीत सुरु करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. निधीच्या उपलब्धतेनुसार नवीन शासकीय वसतिगृहांचे बांधकाम टप्प्या टप्प्याने करण्यात येईल.
३. सदर शासकीय वसतिगृहांसाठी येणारा खर्च हा गोपीनाथ मुंडे ऊसतोड कामगार महामंडळाकडे उपलब्ध असलेल्या निधीमधून भागविण्यात यावा.
४. संत भगवानबाबा शासकीय वसतिगृह योजनेतील विद्यार्थ्यांना देण्यात येणाऱ्या सोयी-सुविधा, अधिकारी व कर्मचारी आकृतीबंध व इतर बाबी या दिनांक १५ जून, २०२१ च्या शासन निर्णयान्वये विहीत केल्याप्रमाणेच राहतील.
५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०२४०११०१२५९००११२२ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(अ.कों.आहिरे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. विरोधी पक्षनेता विधानसभा/विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय,
२. सर्व सन्माननीय सदस्य, विधानसभा/विधानपरिषद,
३. मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मुंबई, महाराष्ट्र,
४. मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव,
५. मा. उपमुख्यमंत्री तथा मंत्री (गृह) महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव,
६. मा. उपमुख्यमंत्री तथा मंत्री (वित्त व नियोजन) महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव,
७. मा. मंत्री सर्व यांचे खाजगी सचिव,
८. अ. मु. स. / प्रधान सचिव/सचिव सर्व मंत्रालयीन विभाग,
९. मा. मुख्य सचिव यांचे उपसचिव, महाराष्ट्र राज्य,
१०. सचिव (सा. न्या.) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई,
११. आयुक्त, समाजकल्याण आयुक्तालय, पुणे,
१२. व्यवस्थापकीय संचालक, लोकनेते गोपीनाथ मुंडे ऊसतोड कामगार महामंडळ, पुणे,
१३. सर्व जिल्हाधिकारी,
१४. सर्व प्रादेशिक उपायुक्त, समाजकल्याण,
१५. सर्व सहाय्यक आयुक्त, समाजकल्याण,
१६. निवडनस्ती (शिक्षण-२)